

Dosarul nr. 3r-221/23
2-19131631-01-3r-18082023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (jud: V.Dodon)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: V.Negru, I.Dutca, E.Palanciuc)

DECIZIE

13 septembrie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată în componența:

Președinte, judecătorul

Judecători

Aliona Miron

Ion Malanciuc

Aliona Donos

examinând recursul depus de Valeriu Mitrofan,
în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Valeriu Mitrofan împotriva Centrului de Excelență în Construcții din or. Chișinău cu privire la obligarea furnizării informații,

împotriva încheierii din 05 iulie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a declarat inadmisibilul apelul depus de Valeriu Mitrofan împotriva hotărârii din 04 ianuarie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani,

c o n s t a t ă :

La 07 august 2019, reclamantul Valeriu Mitrofan a depus cerere de chemare în judecată împotriva Centrului de Excelență în Construcții din or. Chișinău cu privire la obligarea furnizării informații.

Prin hotărârea din 04 ianuarie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, s-a respins acțiunea.

La 18 ianuarie 2023, Valeriu Mitrofan a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 04 ianuarie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, solicitând casarea hotărârii contestate cu emiterea unei noi decizii de admitere a acțiuni.

Prin încheierea din 05 iulie 2023 a Curții de Apel Chișinău s-a declarat inadmisibil apelul declarat de către Valeriu Mitrofan, pe motiv că, motivarea apelului nu a fost depusă în termenul stabilit de art.232 alin.(2) din Codul administrativ.

La 29 iulie 2023 Valeriu Mitrofan a depus recurs împotriva încheierii din 05 iulie 2023e a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii instanței de apel, cu emiterea unei noi încheieri de trimitere a cauzei la judecare în ordine de apel.

În susținerea recursului a invocat dezacordul cu încheierea contestată, considerând-o ilegală și neîntemeiată, nefiind adoptată în conformitate cu normele de

drept material și procedural și fiind bazată pe aprecierea eronată și incompletă a tuturor probelor și circumstanțelor cauzei.

A menționat că la materialele dosarului nu există nici o probă ce ar confirma faptul că Valeriu Mitrofan a recepționat hotărârea motivată a instanței de fond, iar semnătura aplicată pe avizul de recepție din 14 aprilie 2023 (f.d.233) nu îi aparține.

În conformitate cu art. 242 Cod administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la 05 iulie 2023, fiind notificată recurentului Valeriu Mitrofan la 02 august 2023 prin intermediul adresei electronice (f.d.240).

Astfel, recursul depus la 29 iulie 2023, este în termen.

În conformitate cu art. 243 alin. (2) Cod administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.

Studiind materialele cauzei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins din următoarele motive.

Conform art. 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: respinge recursul.

Completul de judecată reține că în prezenta speță obiectul de examinare în ordine de recurs vizează legalitatea încheierii din 05 iulie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care în temeiul art.236 alin.(2) lit.e) din Codul administrativ a fost declarat inadmisibil apelul depus de Valeriu Mitrofan împotriva hotărârii din 04 ianuarie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, din motiv că apelantul nu a prezentat motivarea apelului în termenul legal prevăzut la art.232 alin.(2) din Codul administrativ.

Conform art.232 alin.(1) din Codul administrativ, apelul se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis hotărârea contestată transmite neîntârziat apelul împreună cu dosarul judiciar, după motivarea hotărârii, instanței de apel.

Iar, potrivit alin.(2) al art.232 din Codul administrativ, motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată.

Totodată, regulile generale ce țin de calcularea termenelor în materie de contencios administrativ sunt reglementate prin prisma art.195 din Codul administrativ potrivit cărora procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art.169–171.

În conformitate cu art.110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Conform art.111 alin.(1)-(4) din Codul de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească. Termenul de procedură se instituie prin indicarea unei date calendaristice, datei comunicării actului de procedură, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor și cert că se va produce. În ultimul caz, actul de procedură poate fi efectuat în decursul întregii perioade. Dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului. Dacă începutul curgerii termenului se determină prin începutul unei zile, această zi se include în termen.

Potrivit art.113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Pornind de la prevederile legale menționate supra, Completul de judecată menționează că termenele procedurale stabilesc regimul optim pentru realizarea justiției, fiind o modalitate de ordonare a realizării acțiunilor procedurale și fortificare a securității raporturilor juridice. Exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, căror li se subsumează și instituirea unor termen, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

Din materialele cauzei rezultă că, prin hotărârea din 04 ianuarie 2023 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani, s-a respins acțiunea.

La 18 ianuarie 2023, Valeriu Mitrofan a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 04 ianuarie 2023 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani, solicitând casarea hotărârii contestate cu emiterea unei noi decizii de admitere a acțiunii.

Cu referire la normele legale enunțate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că copia hotărârii motivate din 04 ianuarie 2023 a instanței de fond a fost expediată la 06 aprilie 2023 lui Valeriu Mitrofan, prin intermediul poștei terestre (f.d.231), fiind recepționată de către ultimul la data de 14 aprilie 2023, fapt ce se atestă prin avizul poștal anexat la materialele cauzei (f.d.233).

Prin prisma art. 97 alin.(1-3) din Codul administrativ, notificarea este comunicarea, dispusă de autoritatea publică, a unui înscris în forma stabilită de prezentul cod. Notificarea se face în cazurile prevăzute de lege sau prin dispoziția autorității publice. Autoritatea publică poate alege între următoarele forme de notificare: a) notificare prin act de recunoaștere a recepționării; b) notificare prin poștă cu act de notificare; c) notificare prin poștă cu scrisoare recomandată.

Cele menționate supra denotă faptul că, argumentul recurentului precum că semnătura aplicată pe avizul de recepție din 14 aprilie 2023 (f.d.233) nu îi aparține este neîntemeiat, deoarece potrivit avizului de recepție DS8004587349AS, copia hotărârii motivate din 04 ianuarie 2023 a instanței de fond a fost expediată la data de 14 aprilie 2023, destinatarului Mitrofan Valeriu la adresa de domiciliu indicată de ultimul (f.d.233).

Reieșind din prevederile art. 109 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, un înscris poate fi notificat prin poștă cu scrisoare recomandată cu aviz de recepție. Pentru probarea notificării este suficient avizul de recepție.

Se reține că Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani și-a îndeplinit corespunzător obligația pozitivă de notificare a actului judecătoresc, iar termenul de 30 de zile prevăzut la art.232 alin.(2) din Codul administrativ, pentru prezentarea motivării apelului, a început să curgă din 14 aprilie 2023, ziua imediat următoare de la data notificării apelantului a hotărârii integrale a primei instanțe, care a expirat la data de 15 mai 2023 inclusiv.

În pofida acestui fapt, nici în momentul emiterii încheierii din 05 iulie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost declarat inadmisibil apelul, motivarea apelului nu a fost depusă. În acest sens, este justă concluzia instanței de apel cu privire la încălcarea de către Valeriu Mitrofan a obligației prevăzute de art. 232 alin.(2) din Codul administrativ. Or, din interpretarea corectă a prevederilor normei legale citate, este de înțeles că termenul prezentarea motivării apelului curge din momentul notificării hotărârii integrale.

În același context, după cum a fost reiterat supra, termenul stabilit de lege pentru exercitarea obligației procesuale (depunerea apelului motivat) se calculează exclusiv din momentul notificării hotărârii integrale, iar în cazul în care participantul la proces, la caz Valeriu Mitrofan, a omis acest termen, urma să invoce motivele omiterii (comunicarea defectuoasă a actului de procedură, recepționarea cu întârziere a hotărârii etc.) într-o eventuală cerere de repunere în termen și expres să solicite acest fapt.

Jurisprudența CtEDO reiterează obligația părții de a lua măsurile necesare pentru protecția drepturilor sale de acces la justiție, inclusiv prin manifestarea diligenței în exercitarea drepturilor sale procedurale și a interesului față de soarta dosarului vizat (cauza van Harn vs. Germania, hotărâre din 11 septembrie 2007, cauza Pîrnău ș.a. vs. Republica Moldova, hotărâre din 31 ianuarie 2012 și cauza SA Universul vs. Republica Moldova, hotărâre din 10 iulie 2012).

După cum a fost reiterat supra, cunoscând despre o hotărâre defavorabilă și despre motivele de fapt și de drept care au stat la baza emiterii acestei hotărâri, Valeriu Mitrofan, având obligația de a depune motivarea apelului într-un termen stabilit de lege, nu a livrat nici un argument plauzibil din care cauză nu și-a îndeplinit obligația procedurală.

Reținând cele constatate, precum și obligația părților și participanților la proces de a se folosi cu bună-credință de drepturile procedurale, Valeriu Mitrofan urma să depună motivarea apelului în conformitate cu exigențele legii în termenul stabilit de lege.

Completul de judecată consideră important de a reaminti că, „dreptul la o instanță” nu este absolut. Acesta poate fi, prin natura sa, supus limitărilor, deoarece dreptul de acces, prin sine, cere reglementare din partea statului. Garantând părților în litigiu un drept efectiv de acces la o instanță care să hotărască asupra „drepturilor și obligațiilor lor cu caracter civil”, articolul 6 § 1 acordă statului dreptul de a alege liber mijloacele care să fie utilizate în acest scop.

În acest sens, Curtea Europeană a statuat că restricția impusă accesului la o instanță judecătorească sau un tribunal nu va fi compatibilă cu articolul 6 § 1, decât dacă aceasta urmărește un scop legitim și există o proporționalitate rezonabilă între

mijloacele folosite și scopul legitim urmărit (a se vedea, Tinnelly & Sons Ltd and Others și McElduff and Others vs. the United Kingdom, hotărârea din 10 iulie 1998).

Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că, soluția emisă de către instanța de apel este una întemeiată legal și în corespundere cu circumstanțele cauzei, or argumentele și probele invocate în susținerea cererii de recurs sunt contrare legislației procesuale și lipsite de relevanță.

La acest capitol se rețin dispozițiile art.24 alin.(1) din Codul administrativ, care cert stipulează că, participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți. Buna-credință prezumă că partea este obligată să respecte termenele prevăzute de lege, or, termenul de apel prevăzut la art.232 din Codul administrativ, este considerat un termen imperativ, absolut și peremptoriu, astfel că, nerespectarea acestuia atrage drept consecință decăderea părții din dreptul de a mai exercita această cale de atac.

Totodată, conform art.47 alin.(1)-(3) din Codul administrativ, acțiunile procedurale întreprinse de reprezentantul împuternicit se atribuie participantului reprezentat. În măsura în care participantul nu contrazice neîntârziat acțiunile întreprinse de reprezentantul împuternicit, acestea se consideră ca fiind întreprinse de participant. În pofida desemnării unui reprezentant împuternicit, participantul este în drept să întreprindă el însuși acțiuni procedurale. Culpă reprezentantului împuternicit se atribuie participantului reprezentat.

Contrar acestor prevederi, Valeriu Mitrofan, fiind interesat de soluționarea prezentului litigiu în ordine de apel, nu au depus diligența necesară ca să-și îndeplinească obligațiile sale procedurale cu bună-credință, în vederea depunerii motivării apelului în interiorul termenului legal, cu solicitarea, după caz, a repunerii în termen a actului de procedură în conformitate cu legislația în vigoare.

Așadar, argumentele invocate în cererea de recurs sunt neîntemeiate și nu constituie temei de anulare a încheierii recurate, care este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil în sensul art.6 din CEDO.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și a menține încheierea contestată.

În conformitate cu art.243 alin.(1) lit. b) și alin.(2) din Codul administrativ, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se respinge recursul depus de Valeriu Mitrofan și se menține încheierea din 05 iulie 2023 a Curții de Apel Chișinău.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecătorul

Aliona Miron

Judecători

Ion Malanciuc

Aliona Donos